

SEKSIÄ SYLISSÄ

rakastaa, ei rakasta, rakastaa...

Voimavara, onnellisuuden lähde, seksiä, seurustelua, näkymätöntä ja näkyvää, seksuaalinen suuntautuminen, sukupuoli-identiteetti, tietää omat halut ja toiveet, opettelu, toisen kunnioittamista, kiinnostuksen heräämistä omaan kehoon, osa ihmisyyttä ja persoonaa, terveyttä, kaunis asia.

Sylin nuorten ajatuksia seksuaalisuudesta

Seksuaalisuus on ihmisen elämässä positiivinen asia; osa ihmisen hyvinvointia, elämänlaatua ja terveyttä. Se on ihmisyyttä ja vuorovaikutusta, ihmisen kokemusta itsestä. Koska ihminen on seksuaalinen, hänellä on halu tulla huomioiduksi, kosketetuksi ja välitetyksi.

Arjen pienet asiat ja hetket tarjoavat mielihyvää ja nautintoa, ja osa tästä on seksuaalista. Seksuaalisia viestejä ihminen saa kaikkien eri aistien kautta, ja seksuaalisuus asuu mielessä, kehossa, ajatuksissa sekä ihmisen ilmaisussa.

Lapset ja nuoret ovat Sylissä ohjaajien vastuulla. Ohjaaja luottaa heihin, mutta aikuisen tehtävänä on suojata lapsia ja nuoria vaaroilta kuitenkin estämättä heidän kasvuun ja kehitystään omanlaiseksiin, ainutkertaisiksi yksilöiksi. Nuoruus on itsenäistymistä pikkuhiljaa.

Sylissä nuori saa tietoa ja ohjausta, hän saa olla seksuaalinen ja hänellä on mahdollisuus seksuaaliterveyttä edistäviin ja tukeviin palveluihin. Ohjenuorana ovat eettiset peruseriaatteen, joita olemme yhteiskunnassamme sitoutuneet noudattamaan. Selkeästi kielletyt asiat löytyvät rikoslaista.

**Seksuaalisuus on sitä, mitä olemme
- seksi on sitä, mitä teemme.**

VÄLITTÄMINEN kuunteleminen **HALAAMINEN** itsensä ymmärtäminen
sopiminen **HELLITTELEMINEN** treffikutsuun vastaaminen **FANTASIOIMINEN**
pettymysten kestäminen **KATSOMINEN** kehon kuuluminen kenelle **FLIRTTAILEMINEN**
KESKUSTELEMINEN moninaisuuden sietäminen **HYVÄILEMINEN**
itsensä ilmaiseminen **IHASTUMINEN** rakentavan riitelyn taitaminen
KIUSOITTELEMINEN oman kehon rajaaminen **KÄDESTÄ PITÄMINEN**
tunteiden purkaminen **PETTING** treffeiltä tyylikkäästi kieltäytyminen
SUUKOTTELEMINEN tunteiden näyttäminen **ITSETYYDYTTÄMINEN**
seksuaalinen suuntautuminen **YSTÄVYSTYMINEN** tilan antaminen toiselle
KOSKETTAMINEN omasta kehosta määrääminen

Seksi on osa seksuaalisuutta. Seksi tarkoittaa sitä, että ihminen toteuttaa ajatuksin, sanoin tai teoin omaa seksuaalisuuttaan.

Seksiin tarvittavat minimivaatimukset

Nostamalla esiin seksin suuri vaikutus ihmisen elämään, terveyteen ja hyvinvointiin tarjotaan nuorille suoritusten sijaan palikoita **mieltä** omaa suhtautumistaan seksiin ja sen mahdollisiin riskeihin. Mikäli pohtii kysymystä, onko valmis, on parempi odottaa ainakin jonkin aikaa. Seksistä voi seurata nautintoa, hyviä ja onnistuneita kokemuksia tai sydänsurua, katumusta, häpeää, syyllisyyttä, pettymystä.

Seksiin on valmis, kun keho on riittävän kehittynyt ja kun mieli on valmis kohtaamaan seksin asettamat haasteet ja vaateet.

LUOTTAMUS

TUNTEET
MUKANA

TUNNETAAN

EHKÄISY

OIKEA AIKA
JA PAIKKA

MOLEMMAT
HALUAVAT JA
OVAT VALMIIT

TURVALLISUUS

SELVÄNÄ

Seurustelun nimissä toista ei saa pakottaa mihinkään vastoin tämän tahtoa. Ei pidä suostua sellaiseen seksiin, jota ei halua.

Tasa-arvoinen suhde perustuu keskinäiseen luottamukseen ja turvallisuuteen. Näitä asioita tulisi oppia kunnioittamaan ja vaalimaan kaikissa suhteissa. Nuori tarvitsee aikuista ja mallia hyvistä suhteista kyetäkseen rakentamaan suhteitaan.

Riita on merkki siitä, että suhde on turvallinen. Vain turvallisessa ja sallivassa ihmissuhteessa on tilaa riidellä. Nuorta kannustetaan luottamaan siihen, että hänestä pidetään ja rakastetaan, vaikka joskus riideltäisiinkin.

Kun tuntee toisen hyvin, suhteessa syntyy luottamus ja se rakentuu turvalliseksi. Tunteet tukevat hyvinvointia, jos ne voi näyttää ja pahan olon tuntemukset purkaa.

Tunteet ovat kokemuksellisia ja ne tuntuvat myös kehossamme. Sylissä nuoria kannustetaan puhumaan kokemuksistaan, pohtimaan omaa seksuaalisuuttaan ja siihen liittyviä tunteita ja purkamaan niitä.

Vastuu ehkäisystä on yhteinen kumppanin kanssa. Ehkäisyvälineistä tärkein on huolellinen harkinta erilaisissa tilanteissa! Yksikään ehkäisyväline ei ole 100-prosenttisen varma menetelmä: kaikki menetelmät sisältävät aina ei-toivotun raskauden mahdollisuuden. Kondomin käyttäminen ja suojautuminen sukupuolitaudeilta ei saa unohtua. Sukupuolitaudeilta välttyminen on tärkeä asia hedelmällisyyden säilyttämiseksi ja voidakseen tulla raskaaksi sitä halutessaan.

Seksuaaliterveys ja hyvinvointi

Seksuaaliterveys on seksuaalisuuteen liittyvän fyysisen, emotionaalisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tila. Seksuaalisesti terve ihmissuhde pohjaa yhteisiin arvoihin.

- 🌀 se on yhteisymmärrykseen perustuvaa
- 🌀 se ei riistä kumpaakaan
- 🌀 se on rehellistä
- 🌀 se on kummallekin mielihyvää tuottavaa
- 🌀 siinä on suojauduttu suunnittelemattomalta raskaudelta ja sukupuolitaudeilta, myös hiv-tartunnoilta

Seksuaalisesti terve ihminen arvostaa kehoaan, käyttäytyy vastuullisesti, kommunikoi kunnioittavasti kummankin sukupuolen kanssa sekä ilmaisee rakkautta ja läheisyyttä omia arvojaan vastaavalla tavalla.

Seksuaalisuus ja siihen liittyvät asiat edellyttävät yksilön omakohtaista pohdintaa ja harkintaa – miten nämä asiat liittyvät minun elämäni ja millaisia valintoja teen edistääkseni hyvinvointiani.

rakastaa, ei rakasta, rakastaa...

Seksuaalioikeuksien julistus

Seksuaaliterveys perustuu kansainvälisiin (WAS 1999) seksuaalioikeuksiin, joiden toteutumista jokaisen tulee suojella ja kunnioittaa. Seksuaalioikeudet koskevat kaikkia nuoria ja aikuisia, ympäri maailman, sukupuolesta, ihonväristä, seksuaalisesta suuntauksesta tai terveydentilasta riippumatta.

♡ Oikeus seksuaaliseen vapauteen

Seksuaalinen vapaus sisältää yksilöiden mahdollisuuden ilmaista omaa seksuaalisuuttaan täydesti. Se ei kuitenkaan sisällä minkäänlaista seksuaalista väkivaltaa, hyväksikäyttöä tai seksuaalista riistoa missään elämänvaiheessa tai -tilanteessa.

♡ Oikeus seksuaaliseen itsemääräämiseen, loukkaamattomuuteen ja ruumiilliseen turvallisuuteen

Tämä oikeus sisältää kyvyn tehdä itsenäisiä päätöksiä omasta seksuaalielämästä oman ja yhteisön etiikan kehyksessä. Siihen sisältyy myös oman kehon hallinta ja nautinto vapaana kidutuksesta, silpomisesta tai mistä tahansa väkivallasta.

♡ Oikeus seksuaaliseen yksityisyyteen

Tähän sisältyy oikeus tehdä yksilöllisiä päätöksiä ja käyttäytyä yksilöllisesti läheisissä suhteissa silloin kun ne eivät häiritse muiden seksuaalisia oikeuksia.

♡ Oikeus seksuaaliseen tasa-arvoon

Tämä tarkoittaa vapautta kaikesta syrjinnästä sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, ihonvärin, sosiaaliluokan, uskonnon ja fyysisen tai psyykkisen vamman vuoksi.

♡ Oikeus seksuaaliseen mielihyvään

Seksuaalinen mielihyvä, mukaan lukien sooloseksi, on ruumiillisen, henkisen, älyllisen ja hengellisen hyvinvoinnin lähde.

♡ Oikeus seksuaalisten tunteiden ilmaisuun

Seksuaalinen ilmaisu on enemmän kuin eroottista mielihyvää tai seksuaalista toimintaa. Yksilöllä on oikeus ilmaista seksuaalisuuttaan kommunikoimalla, koskettamalla, ilmaisemalla tunteita ja rakastamalla.

♡ Oikeus vapaaseen seksuaaliseen liittymiseen

Tämä tarkoittaa mahdollisuutta mennä naimisiin tai olla menemättä, mahdollisuutta erota ja mahdollisuutta solmia muunlaisia vastuullisia seksuaalisia suhteita.

♡ Oikeus tehdä vapaita ja vastuullisia valintoja lisääntymisestä

Tämä sisältää oikeuden päättää hankkiiko lapsia vai ei, oikeuden päättää lasten lukumäärästä ja ajoituksesta sekä täyden käyttöoikeuden syntyvyyden säätelyn menetelmiin.

♡ Oikeus tutkittuun tietoon

Tämä oikeus tarkoittaa sitä, että tieto seksuaalisuudesta tulisi tuottaa riippumattoman ja eettisen tutkimuksen avulla, ja että tätä tietoa jaetaan sopivilla tavoilla yhteiskunnan kaikille tahoille koko elämänkaaren aikana.

Oikeus monipuoliseen seksuaalikasvatukseen ja valistukseen

♡ Tämä on elämän pituinen prosessi syntymästä halki elämänkaaren ja sen tulisi koskea kaikkia yhteisön instituutioita.

Oikeus seksuaaliterveyspalveluihin

♡ Seksuaaliterveyspalveluiden tulisi olla käytettävissä kaikkien seksuaalisuuteen liittyviin huolenaiheiden, ongelmien ja toimintahäiriöiden ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi.

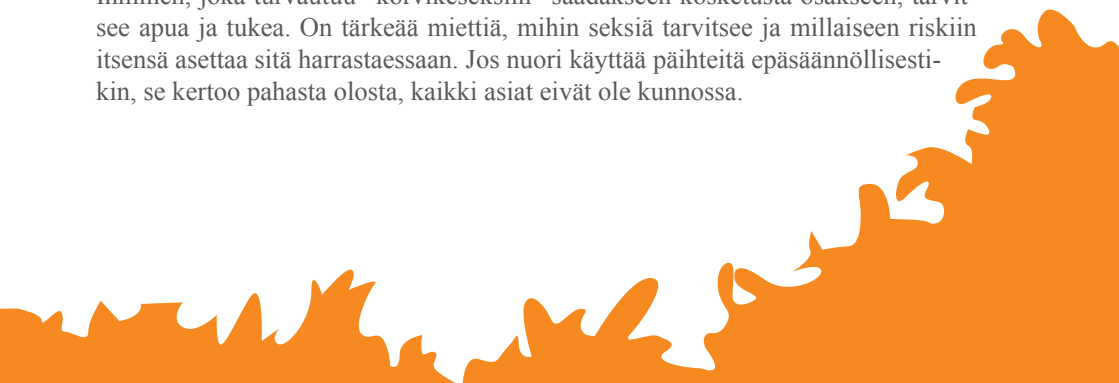
Työntekijämme ovat seksuaaliohjauksen ja -neuvonnan ammattilaisia

Sylin ohjaaja ottaa asioita puheeksi silloin, kun ne ovat ajankohtaisia. Hän uskaltaa kysyä suoraan kuullessaan ja nähdessään nuoren kipuilua ja avunpyyntöjä, uskaltaa tarttua niihin. Lapset ja nuoret hyötyvät aina, kun aikuisilla on levollinen ja luotavainen sekä luonteva suhtautuminen seksuaalisuuteen ja seksuaalisuudesta puhumiseen. Nuorella on oikeus valita ajankohta ja tapa, jolla asioita lähestytään. Ketään ei pakoteta seksuaalikasvatettavaksi. Sylin seksuaalikasvatus on suhdetta omaan itseen ja muihin. Syllissä toteutetaan seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuutta kunnioittavaa seksuaaliohjausta.

Kasvaessaan nuori saa oikeuksia ja joutuu tekemään valintoja, joista on kannettava vastuu. Ammattikasvattajan läheisyys ja arvostava huomioiminen saattaa toimia seksuaalisen riskikäyttäytymisen estäjänä. Nuori tarvitsee myös ikätovereiden apua kasvun ja kehityksensä tueksi. Kaverit tuntuvat jopa tärkeämmiltä kuin aikuiset. Nuorella on oikeus yksityisyyteen, ja oma huone on yksityisyyden tila. Nuoren kanssa pohditaan, missä yksityisyyden raja kulkee. Ohjaaja muistaa koputtaa sisään mennessään. Nuoreen luotetaan ja häntä kunnioitetaan omien asioidensa kanssa. Ohjaajat eivät kiirehdi aikuisuutta, mutta rajoittavat tarvittaessa esimerkiksi sanomalla nuoren puolesta ei jos nuorta painostetaan tai hän menee muiden mukana saadakseen hyväksyntää.

Netti ja älypuhelimet tarjoavat rajattomat mahdollisuudet pornon kuluttamiseen. Nuorille kerrotaan, mitä porno on, kenelle se on tehty ja miksi porno ei vastaa todellisuutta. Nuoren on hyvä osata suojata itseään mahdollisilta pornon negatiivisilta vaikutuksilta. Ohjaajat auttavat nuorta asettamaan sen oikeaan lokeroonsa. Nuorelle myös näytetään, että hänen kavereitaan ja netin käyttöä seurataan, ja hänestä välitetään.

Psyykinen hyvinvointi tai huonovointisuus on sidoksissa seksikokemuksiin. Ehkäisy ja varhain aloitettujen yhdyntöjen välttäminen ei siis ole vain välttämistä ei-toivotulta raskaudelta ja sukupuolitaudeilta, vaan myös suojautumista pettymyksiltä ja psyykkistä hyvinvointia horjuttavilta tekijöiltä. Ihminen, joka turvautuu ”korvikeseksiin” saadakseen kosketusta osakseen, tarvitsee apua ja tukea. On tärkeää miettiä, mihin seksiä tarvitsee ja millaiseen riskiin itsensä asettaa sitä harrastaessaan. Jos nuori käyttää päihteitä epäsäännöllisesti, se kertoo pahasta olost, kaikki asiat eivät ole kunnossa.

Seksuaaliohjaus on kaikkien Sylin ohjaajien tehtäväaluetta. Lapsi ja nuori kohdataan kokonaisvaltaisesti seksuaalisena olentona. Seksuaalisuus nähdään Syllissä terveyden ja hyvinvoinnin yhtenä elementtinä. Seksuaalikasvatus on seksuaaliterveyden edistämistä, joka turvaa ihmisen kasvua ja kehitystä. Erityisiä seksuaalikasvatuksen kohderyhmiä ovat lapset ja nuoret. Lapsen seksuaalikasvatus on tunne- ja turvataitokasvatusta, jolloin lasta autetaan hahmottamaan mm. vuorovaikutustaitoja ja arvostamaan itseään. Lapselle annetaan tietoa ja vastauksia hänen esittämiensä kysymysten tahdissa. Nuoren seksuaalikasvatus on nuoren aikuistumisen tukemista, jotta hän ymmärtää omaa seksuaalikehitystään. Lastensuojelun ja perheen kanssa tehtävän työn parissa työskentelevillä sylimilaisilla on taitoa tunnistaa, ottaa puheeksi ja tarvittaessa ohjata eteenpäin mm. seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneita asiakkaita.

Syllissä työskentelee seksuaalineuvojakoulutuksen suorittaneita ammattihenkilöitä. Seksuaalineuvojalla on tietoa ja taitoa seksuaalineuvonnan erityiskysymyksistä ja niihin vastaamisesta. Seksuaalineuvojan työtavassa korostuu asiantuntijuus seksuaalisuuteen ja sukupuolisuuteen liittyvien näkökulmien huomioimisessa työssään. Seksuaalineuvonta on ohjausta, neuvontaa ja luvan antamista seksuaalisuuteen liittyvissä asioissa. Seksuaalineuvonta on seksuaalisuuteen liittyvien pulmatilanteiden selvittelyä ja ratkaisujen etsimistä sekä yksilöllisten neuvojen antamista. Seksuaalineuvonta ei pidä sisällään terapiaa. Oikea-aikaisella asiantuntevalla seksuaalineuvonnalla ja seksuaalikasvatuksella voidaan estää ongelmia ja hoitaa niitä ajoissa.

ME OLLAAN KIMPASSA

Erityisesti lasten ja nuorten kanssa keskustellaan siitä, millainen seksuaalinen kanssakäyminen tai käyttäytyminen on soveliaista. Luvan voi antaa sellaisille seksuaalisille käyttäytymistavoille, joista ei ole haittaa itselle eikä muille ja jotka ottavat huomioon lainsäädännön ja sosiaalisesti järkevän käyttäytymisen.

Seksuaalinen kehittyminen etenee hyvin eri aikataululla eri nuorilla. Oikea-aikaisuutta määritellään yksilöllisesti; arvioiden nuoren kypsyyttä ja vastuullisuutta sekä luottamusta.

♥ Huoltajalla on velvollisuus suojella ja opastaa nuorta täysi-ikäisyyteen asti. Nuoren ulottuvilla on välittäviä aikuisia.

♥ Seksuaalista hyvinvointia edistetään koko elämän ajan.

♥ Sylissä kunnioitetaan seksuaalioikeuksia.

Ystävyys on kahden ihmisen välinen ihmissuhde. Ystävyysuhteissa opitut taidot ovat pohjana myöhemmille parisuhteille. Ystävyysuhteissa opitaan ottamaan toinen toisiaan huomioon, antamaan ja saamaan.

Seurustelu on eri-ikäisillä erilaista. Seurustelu on kahden ihmisen hetkien, mielihiteiden, tunteiden, kosketusten ja arjen jakamista. Seurustelu on hieman enemmän kuin ystävyys, siinä tutustutaan toiseen ihmiseen tavallista ystävyyttä syvemmin. Seurusteleva pari luo yhdessä seurustelun pelisäännöt. Seurustelu ei tarkoita automaattisesti seksiä, mutta kuitenkin tunteiden osoittamista ja jakamista.

SEURUSTELIJAN MUISTILISTA

- Alakoulukäisten suhteet ovat kaverisuhteita
- Yläkoulukäisen seurustelu on kädestä pitämistä ja pussailua. Varsinaiset seksisuhteet yleistyvät myöhemmin.
Tykkäämistä ovat kauniit katset, sanat, kosketukset, pienet lahjat, yllätykset, läheisyys, yhteiset muistot, toisen tunteisiin eläytyminen, halaukset...
- Nuorta rohkaistaan toimimaan seurustelusuhteessaan oman kehitystasonsa ja arvomaailmansa mukaisesti. Kenenkään ei tarvitse suostua seksiin tai kokeilla sellaista, mikä ei tunnu luontevalta. Oikea aika on silloin, kun on itse siihen valmis. Laki ei kiellä nuorten välistä seurustelua, mutta seksuaalisen kanssakäymisen yleisenä suojaikärajana pidetään 16 vuotta.
- Seurustelun lisäksi elämässä on muutakin. Seurustelu ei saa haitata koulunkäyntiä. Harrastuksia, kavereita eikä omaa aikaa pidä unohtaa.
- Nuori tarvitsee 9 tuntia unta. Unirytmien säilymisestä on huolehdittava.
- Nuoria ohjataan yhdessä tekemiseen.
- Huolehtimalla nuorten päihdekasvatuksesta ja Sylin kotiintuloajoista ehkäistään kielteisiä seksikokemuksia.
- Lapsia ja nuoria muistutetaan myös uusiin nettituttavuuksiin liittyvistä riskeistä.
- Sylin ohjaajat tapaavat seurustelukumppanin ennen kuin treffit on mahdollista.
- Seurustelun edetessä Sylin ohjaajat tapaavat myös kumppanin vanhemmat ja sopivat heidän kanssaan yhteisistä käytännöistä.
- Nuoren huone on oman yksityisyyden tila. Ohjaajat koputtavat sinne mennessään.

Saako jäädä yöksi?

Kaikilla perheillä on omat tapansa, historiansa ja arvomaailmansa. Siksi kukaan muu kuin perheen vanhemmat eivät voi päättää, saavatko heidän lapsensa tuoda seurustelukumppaneitaan yökylään. Vanhemmat päättävät, ketkä heidän kotonaan yöpyvät. Jos asia ei tunnu luontealta, lapsi on liian nuori intiimiin seurusteluun tai seurustelu ei ole vielä jatkunut kauaa, ei anneta lupaa.

Yöpymiseen muualla kuin Sylissä tarvitaan nuoren sosiaalityöntekijän hyväksyntä. Mahdollisuudesta yöpyä jutellaan myös nuoren vanhempien kanssa. Syliin saa tuoda vieraita, mutta yökyläilyjä vältetään kunnioittaaksemme muiden lasten ja nuorten yksityisyyttä.

*onko rakkaus niinkuin olisi
perhosia vatsassa?*

Apter D, Väisälä L, Kaimola K. (toim). 2006. Seksuaalisuus. Duodecim.
Bildjuschkin K, Ruuhilahti S. 2008. Seksiä vaatteet päällä. Tammi.

www.mll.fi/nuortennetti

www.seksologinenseura.fi

www.seksuaaliterveysasema.fi

www.sexpo.fi

www.vaestoliitto.fi

www.seta.fi

Syli

TUKIKOTI

www.tukikotisyli.fi